DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING

De OOSTPOST verschijnt alle weken des Woensdags. De prijs per jaargang is *f* **10.**— rec. voor *Soerabaya*, en *f* **12.**— rec. franco per post.

WOENSDAG 21 DECEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* **1.**— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

No. 52. VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA. 1853.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN,

van den **10den** tot den **13den** December 1853 Nos. **90—100.**

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot hoofd-inspekteur van financien, mr. G. Umbgrove, thans inspekteur der kultures.

GESTELD:

Ter beschikking van den resident der Wester-afdeeling van Borneo, de ambtenaar der derde klasse H. von Gaffron, laatst direkteur der steenkolenmijn Oranje-Nassau te Pengaron, in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit de betrekking van adjudant, de eerste luitenant-adjudant bij den direkteur der genie M. A. van Walchren.

BENOEMD:

Tot adjudant bij den direkteur der genie, de tweede luitenant der genie H. H. Borel.

OVERGEPLAATST:

Bij het 8ste bataillon infanterie, de majoor W. Lammerée, van het 12de bataillon.

Civiel Departement

ONTHEVEN:

Eervol, de kontroleur der tweede klasse bij het binnenlandsch bestuur in de residentie Palembang, A. G. A. van den Bergh, van de verdere vervulling dier betrekking.

ONTSLAGEN:

Uit 's lands dienst, de tweede stads-geneesheer te Samarang G. A. Hogenraad.

Op haar verzoek, eervol, als kollektrice van het klein-zegel te Samarang, C. J. W. van Panhuijs, douairière van P. H. baron van Reede van Oudtshoorn.

BENOEMD:

Tot assistent bij den landbouwkundigen chemist te Buitenzorg, D. W. Rost van Tonningen.

GESTELD:

Ter beschikking van den resident van Palembang, G. A. van Delden.

OPGEDRAGEN:

Het debiet van het klein-zegel in de residentie Samarang, aan F. A. Neijs, gepensioneerd kapitein der artillerie.

OVERGEPLAATST:

Bij den waterstaat en 's lands civiele werken, de kommies-archivarius bij het mijnwezen in Nederlandsch-Indie W. F. Vogelzang.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kapitein der infanterie J. Scherz.

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, de apotheker der tweede klasse D. W. Rost van Tonningen.

GOEDGEKEURD:

Dat door het militaire Departement.

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE

ZIJN OVERGEPLAATST:

Bij het 1ste bataillon, de kapitein H. Cobet, van het 5de bataillon, en de tweede luitenant G. F. T. Lange, van het 6de bataillon.

Bij het 2de bataillon, de eerste luitenant F. J. T, Franck, van het 10de bataillon.

Bij het 3de bataillon, de eerste luitenant J. Sonnenberg, van het 10de bataillon.

Bij het 7de bataillon, de kapitein C. F. Koch, van het 13de bataillon.

Bij het 8ste bataillon, de kapitein F. G. Beckman, van het 10de bataillon.

Bij het 10de bataillon, de kapitein M. W. de Val, en de tweede luitenant P. M. J. Penning Nieuwland, beiden van het 1ste bataillon.

Bij het 11de bataillon, de kapitein H. Cobet, van het 1ste bataillon; de eerste luitenants G. J. C. A. Cochius en A. Struiken, van het 13de en 7de bataillon; en de tweede luitenants S. J Brunsveld van Hulten, F. H. F G. Demmeni, C. G. Gehne en D. der Kinderen, allen van het 1ste bataillon.

Bij het 12de bataillon, de kapitein M. J. van Thienen, van het 9de bataillon.

Bij het 13de bataillon, de kapitein J. A. de Galz en C. M. H. Kroesen, van het 12de en 8ste bataillon; de eerste luitenant J. Verschuijl, van het 11de bataillon, en de tweede luitenant H. A. A. Niclou, van het 14de bataillon.

Bij het 14de bataillon, de kapitein G. Willemsen, de eerste luitenant J. H. F. von Stietz, en de tweede luitenants H. C. C Hendriks en W. J. L. Schmidt, allen van het 3de bataillon.

IS GEPLAATST:

Bij het 9de bataillon, de tweede luitenant M. A. van Deventer, onlangs uit Nederland aangekomen.

(Voor het land.) Bij gelegenheid van een bal ten huize van den Heer VAN LAWICK, is gevonden een **FLACON** met **GOUD** beslag, gevuld met reukwater; diegene, welke daarop vermeent aanspraak te hebben, gelieve zich te vervoegen ten kantore van

SOERABAYA, *Den Adsisten-Resident voor de Policie,*
14 *December* 1853. SWERVER.

(Voor het land.) In de rivier *Kaliemaas* is door de policie opgevischt, een Djatie houten balk, lang 6—30 Ned. el op 0—30 Ned. el □ gemerkt 26—26 A. 2. De daarop regthebbende gelieve zich te vervoegen ten kantore van

SOERABAYA, *Den Adsistent-Residen voor de Policie,*
17 *December* 1853. SWERVER.

(Voor het land) Op *Zaturdag den* 31sten *December* 1853 zal voor 's lands pakhuizen mede verkocht worden 16 stuks metalen Muntpersen; 97 Gietflesschen, eenige Houtwerken en Bamboe, afkomstig van een gesloopt Waterrad, liggende op het Etablissement der pletmolen te *Tawang-Sarie*, eenige Koffij en eenige voor den dienst overtollige en afgekeurde Goederen, als mede 17 krandjangs vochtige Suiker.

SOERABAYA, *De Algemeene pakhuismeester,*
21 December 1853. VAN MEERTEN.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op *Donderdag den 22sten December* 1853.

Voor de woning van den Luitenant der Artillerie LINDWURM, in het Officiers *Kampement*, van MEUBELAIRE GOEDEREN, waaronder begrepen is eene goede PIANO.

Op *Vrijdag den 23sten December* 1853.

Voor de toko van de heeren TEN SIETHOFF & SCHOT, in de stad, van diverse TOKO GOEDEREN.

En

Te *Grissee*, van de Schoener *de Ark*, vroeger genaamd *Fathal Moebin* met deszelfs inventaris.

Op *Zaturdag den 24sten December* 1853.

Voor de woning van Mevrouw LOTH, in de stad, van GOUD- en ZILVER WERKEN, DIAMANTEN, en MEUBELAIRE GOEDEREN; en Uitbesteding, in het Residentie-kantoor, voor den AFVOER van producten, en den OVERVOER van ZOUT, in de Residentie *Kedirie.*

Dingsdag den 27sten December 1853.

In de Maleische Kamp, Blok No. 39 van HUIZEN en ERVEN, en eenige HOUTWERKEN.

En

Des avonds ten 7 uur, in de Societeit Concordia, van diverse BOEKEN.

Woensdag dzn 28sten December 1853.

Voor de woning van den Kapitein G. H. VON PROECK, in het Officiers *Kampement*, van MEUBELAIRE GOEDEREN.

SOERABAYA, den 21sten December.

(Vervolg van het verslag der tentoonstelling te Batavia.)

RESIDENTIE PASOEROEAN.

Uitmuntend fraai zijn de *gebeeldhouwde oudheden*, vervaardigd te Malang, ingezonden door Z. E. den Gouverneur-Generaal *Mr. A. J. Duijmaer van Twist*, waaronder zich bevindt de *tempel* van *Kidal*, waarvan de uitvoering niets te wenschen overlaat. De uit *hout* vervaardigde *pieken* en *krissen* hebben menig bezoeker bedrogen, en zijn de van daar toegezondene voortbrengselen uit het *plantenrijk* en een *Javaansch zadel* met *zilver gemonteerd* de beschouwing waardig.

RESIDENTIE BEZOEKI.

Eene fraaije kollectie van *twee en zeventig verschillende houtsoorten*, elk monster ruim een vierkante voet groot en vijf Rhijnl. duimen dik, aan de eene zijde glad geschaafd, geeft den bezoeker de gelegenheid om den aard en de waarde van die houtsoorten eenigermate te leeren kennen; voorts zagen wij verschillende soorten van *padie*, *suiker* en andere voortbrengselen van den grond.

ASSISTENT-RESIDENTIE BANJOEWANGIE.

Elk bezoeker heeft voorzeker zijne aandacht gevestigd op de monsters *kalk* en *puimsteen*, benevens op eene keurige en belangrijke verzameling van *wortels*, *planten* en *kruiden* en vele soorten van voortbrengselen uit het plantenrijk, voorts op eenige *schelpen*, *schildpad*, *was*, *honig*, *touw* en *houtsoorten*, *zijde* en *katoenen gebatikde kleedjes*, fraai bewerkte *wapenen*, verschillende bereide *huiden* en eindelijk keurig bewerkte *krisgevesten.*

HET EILAND BALIE.

Eigenaardig onderscheiden de goederen van daar gekomen en door den heer *M. J. Lange*, gouvernements-agent aldaar, toegezonden, zich van die van Java.

Een *afgodsbeeld*, voorstellende *Groda*, is opmerkenswaardig, dewijl dit, uit een stuk koraalsteen vervaardigd, nagenoeg drie voet hoog is

Eigenaardiger zijn de overige *beelden* ten opzigte van hunne *beeldhouwkunst*, doch vooral dienen vermeld te worden *twee ivoren beeldjes*, die keurig bewerkt zijn, terwijl zich bij die collectie nog bevinden, drie uit hout gesneden *beelden*, afkomstig van *sandelhout.*

De verschillende *pieken*, *krissen*, *klewangs*, doch vooral een *geweer*, dat omstreeks twee honderd jaren oud is en eene *buks* van Goesti Djilantiek te Bali vervaardigd. Hunne *bijlen*, *bogen* en *pijlen* zijn de aandacht waardig, terwijl wij daarbij niet mogen vergeten de verschillende toegezondene *kleedingstukken.*

RESIDENTIE TIMOR

De van daar ontvangen *kleedjes* zijn, wat patroon en kleuren aangaat, geheel vreemd, zoo ook de *wapens*, *sirih-zakken* en meer andere zaken voor huishoudelijk gebruik, benevens een stuk *touw*, vervaardigd uit vezelen van den *Mamenjahboom*, dat schijnbaar van goede kwaliteit is.

HET GOUVERNEMENT VAN AMBOINA.

EN DE DAARONDER BEHOORENDE EILANDEN

BOEROE, CERAM, SAPAROEA EN NOUSSA LAUT.

Naar de verschillende *houtsoorten* welke van daar zijn ontvangen, kan een ieder de rijkheid van dit artikel op die eilanden opmaken.

Van Amboina waren er			102
„ Saparoea	„	„	31
„ Boeroe	„	„	66
„ Ceram	„	„	64
		dus	263

verschillende soorten, en ten bewijze van het zware hout dat men daar vindt, strekt een *tafelblad* van Ceram afkomstig, hebbende eene middellijn van zes voet.

Fraaije monsters *geneeskrachtige wortels* en *kruiden*, *koffij*, *kaneel*, *tabak*, *notenmuscaat*, *foelie*, *kruidnagelen*, waaronder zich *konings* of *gekroonde nagelen* bevinden, *kakao*, monsters *harsten*, *oliën*, waarbij eene partij welriekende aanwezig, doen een ieder den rijkdom van de Molukkos bevroeden.

Het *matwerk* verdient vermelding, want hetzelve is zoo fraai, dat menig bezoeker het voor geweven stof aanzag; het *mandwerk* is allerkeurigt bewerkt, een nest *Gindaga* (koffers) versierd met schelpjes en een dito opgelegen met schilpad, waarvan er elf in elkander gaan, doch vooral de van *vederen* gemaakte *bouquetten* en eenen *nagelboom*, zijn keurig bewerkt.

Nog mag niet vergeten worden *kleedingstukken* der *Alfoeren*, vervaardigd uit boombast, en hunne versierselen, als *armbanden*, *ringen*, enz., uit schelpen, been, hoorn, vischtanden, kralen, enz. vervaardigd; ook nog hunne bogen, pijlen en lansen, terwijl het toegezonden en alom bekend nagelwerk, keurig is uitgevoerd.

RESIDENTIE TERNATE.

Door de bereidvaardigheid van den heer *M. D. van Duivenboden* is de tentoonstelling in het bezit van eene bijzonder fraaije kollectie *schilpad*, zijnde hieronder een kop, (dertien stukken) wit schilpad met gespikkelde randen door de Chinesche kooplieden zeer gezocht en door hen zeer duur betaald wordende.

Diverse *producten*, *houtsoorten*, *was*, monsters *tripang*, *paarlemoer* en *schelpen*, doch vooral een *kroon*, vervaardigd van de *papatjada plant*, welke bij doop-, huwelijks- en verjaringsfeesten gebruikt wordt, heeft elk bezoeker met aandacht gadegeslagen, welke nog meer opgewekt is geworden door achttien *paradijsvogels*, zijnde zes verschillende soorten, waaronder zich twee zwarten bevinden, die zeer zeldzame exemplaren zijn. Een *wandelstok* van *walvischstand* en een *houten ketting* uit een stuk *hout* gesneden, zijn beide kunstig vervaardigd. *Kleedingstukken* der Alfoeren, gemaakt van boombast, hunne *wapenen*, *hoofddeksels*, *zitmatjes* en *mandenwerk* zijn om derzelver eigenaardigheid opmerkenswaardig.

RESIDENTIE MENADO.

De industrie om *matwerken* te vervaardigen is bewonderingswaardig in die Residentie; bewijzen hiervan zijn de *zitmatjes* van heldere en levendige kleuren, uitmuntend fraai en fijn bewerkt, terwijl een *gordijn* de aandacht van elk bezoeker trekt.

Een ieder bewonderde de gemaakte *kleedingstukken* voor *vrouwen*, die schoone glans en kleuren bezitten en vervaardigd zijn uit de vezelen van de *koffoplant*, eene soort van wilde pisang, waaruit mede *touw* en *netwerk* van zeer goede kwaliteit wordt bewerkt. De aandacht van elk bezoeker dient vooral gevestigd te worden op de verschillende soorten van *boombast* en ontstaat de vraag tot welk doeleinde dit zoude kunnen worden gebezigd, terwijl de diverse monsters *houtsoorten* den rijkdom der bosschen aldaar doen kennen.

RESIDENTIE RIOUW.

Verschillende soorten van *gambier*, *peper*, eenige fraaije monster *gutta percha* enz., zijn van daar ontvangen, alsook *houtsoorten*, een monster *tin* van *Singkep* en *tinerts* van *Karimon* en eenige keurige met *gouddraad* doorweven *kleedjes.*

VENDUTIE

Op *Donderdag den 29sten December*, bij S. H. WANDERS, van diverse NEGOTIE GOEDEREN, alsmede van eene partij DELFTSCHE GRASBOTER. (401)

Op *Zaturdag den 31sten December*, zullen na afloop der gouvernements vendutie, voor de algemeene pakhuizen, voor rekening van wien zulks mogt aangaan verkocht worden, VIJFTIG BALEN, DUIZEND STUKS, min of meer beschadigde HOLLANDSCHE DRILLS onlangs uit Nederland aangevoerd per het schip ROTTERDAM.
(402)

PUIK PUIKE

MANILLA SIGAREN N°. 2.

A GL. 55.— REC. DE KIST

Van 1000 stuks tegen contante betaling. Verkrijgbaar in kisten van 1000, 500 en 250 stuks bij
(403) R. M. PEREIRA.

Prachtige BALVESTEN, kastoren HOEDEN voor Heeren Assistent residenten en kontroleurs, COSTUUM DEGENS, zilveren EPAULETTEN. Verder LAKENS, SATIN DE LAINE en TRICOTS. (404) H. C. GEUKEN.

ONTVANGEN

Fraaije zwarte en witte kastoren KINDERHOEDJES, prachtig gebloemd GORDIJN NETELDOEK, fijn geborduurd NETELDOEK voor baadjes, kanten TROUW SLUIJERS, gekleurde zijden ZAKDOEKEN, TARLATAN in alle kleuren, geborduurde BALKLEEDEN en vele andere artikelen, bij
(405) E. MARTENS.

VERKRIJGBAAR

Amerikaansch gezouten VLEESCH en TONG, bij
(406) BECHADE.

CHRISTMAS CAKE

To be had at the undersigned in 2 or 3 days notice, at moderate price.
(407) LEROUX & BERNE.

PAS AANGEBRAGT.

Genever AVH., Cognac, Gras-Boter, Zwitsersche Kaas, Puike Haring, Rookvleesch, Hermitage, Hammen, Bloemkool in potten, Tafel-en Haagsche Beschuit, Manilla Sigaren N°. 2, Eng. Mostard, Tafel-Rozijnen en Amandelen, Aspergie Punten, Hollandsche zuren in stopfleschen, Amerikaansche Beschuit en diverse fijne Wijnen, bij
(408) BECHADE.

Pas Ontvangen bij van der Zwaan.

HET KEURIGE OOST-INDISCHE

GERSTEN BIER.

HAMMEN, BLIKKEN, PROVISIEN, ROLPENS, BORSTELWERK, enz. (390)

ALLEMANSGADING.

OP NIEUW.

Groote vellen VERLAKT LEDER.
(374) DEELEMAN.

H. PETERSON.

Te *Banjoewangie*, maakt bekend aan Heeren gezagvoerders van schepen, welke op hunne reis naar *Europa* van hier door de straat *Balie*, dat bij hem, zonder eenig oponthoud voor de reis, versche PROVISIEN verkrijgbaar zijn.
BANJOEWANGIE, *den 10den December* 1853. (394)

AAN HEEREN SUIKERFABRIEKANTEN

En Belanghebbenden berigt de ondergeteekende dat alle inlichtingen omtrent de resultaten, en het verkrijgen van zijne CENTRIFUGAAL-TOESTELLEN te bekomen zijn bij de Heeren CORES DE VRIES, FRASER EATON & Co. en den administrateur der fabriek *Waroe*.
SOERABAYA, V. J. VAN DOLDER.
4 *December* 1853. (376)

TE KOOP.

Een SUIKERMOLEN geheel compleet van de welbekende fabriek COOK & Co., te *Glasgow* 48+32 Engelsche duimen. Te bevragen bij
SOERABAYA, ADAM & CO.
9 *December* 1853. (387)

TE KOOP

Uit de hand eene fraaije Brusselsche REISKOETS tegen een zeer matigen prijs. Te bevragen bij
(396) VAN LAKERVELD.

TE KOOP

De Baliesche brik BRAHMA met deszelfs Tuig en Inventaris, zoo als dezelve alhier ter reede is liggende. Te bevragen bij
SOERABAYA, *De Agenten*,
6 *December* 1853. (381) FRASER EATON &CO.

Echte FANCY BISCUITS verkrijgbaar bij
(388) R. M. PEREIRA.

ALLEMANSGADING.

Voor het Jaar 1854.

Opgeplakte GEILLUSTREERDE KANTOOR ALMANAKKEN en ALMANAKKEN met GELITOGRAPHEERDE DAMESPORTRETTEN en ook met andere vignetten.
(393) DEELEMAN.

PAS ONTVANGEN

HAMMEN, ROOKVLEESCH, en TRUFFES PURES, bij
(372) VAN DELDEN.

WISSELS OP ROTTERDAM.

Voor p. m. *f* 11,000.— Ned. Courant op 3 maanden bij den Heer KUPFER te *Pasoeroean*. (397)

EEN HUIS

TE HUUR in de *Chinesche Kamp*, geschikt voor een handelshuis, vis-à-vis de toko van de heeren KERVEL & Co, en te bevragen bij
(409) R. M. PEREIRA.

Een jong mensch van goeden huize, onlangs uit *Nederland* gekomen, bekend met de administratie en eene goede hand schrijvende, wenschte gaarne geplaatst te zijn op eene Suikerfabrijk. Hierop reflecterenden gelieven de brieven franco onder letter A. Z. te adresseren bij den uitgwer van dit blad. (410)

Door de ondergeteekenden is de Jaarlijksche uitgave ondernomen van een'

ALMANAK VOOR JAVANEN,

IN TWEE VERSCHILLENDE EDITIES,

EN WEL

I. Uitgaande van de Javaansch-Mohammedaansche tijdrekening, bevattende derhalve in de eerste plaats den volledigen Kalender van het loopende Jaar dier tijdrekening, met aanwijzing van week- en pasardagen, mongso's, woekoe's, enz. en met nevenstelling van den Arabischen, den Chineschen en den Europeschen kalender: — te drukken geheel in Javaansch karakter;

II. Uitgaande van de Europesche tijdrekening, houdende dus in de eerste plaats den Kalender van het loopende Europesche Jaar, met nevenstelling van den Javaanschen en de overige onder I vermelde Kalenders: — te drukken mede in Javaansch karakter, maar met Europesche cijfers;

terwijl voorts beide edities zullen houden aanwijzing der voornaamste Feestdagen, der maanphases (berekend voor *Samarang*), der op *Java* zigtbare *zons- en maansverduisteringen*, en wat verder geacht zal worden, tot het doel der uitgave te behooren.

De prijs is aanvankelijk gesteld op 80 duiten per exemplaar, bij tientallen 75 duiten, bij honderdtallen 60 duiten.

Van de onder I vermelde (*Javaansch Europesche*) editie is de eerste Jaargang, houdende het onlangs aangevangen Jav.-Moht Jaar Djé 1782, reeds in 't licht verschenen, en verkrijgbaar bij LANGE & CO. te *Batavia*, E. FUHRI te *Soerabaya* en bij de *uitgevers*.

De *Europeesch-Javaansche* editie (II) voor 1854 ligt ter perse en zal binnen kort gereed zijn.

In den vervolge zal voor eene tijdiger verschijning zooveel mogelijk worden zorg gedragen.
SAMARANG, OLIPHANT & CO.
30 *November* 1853. (378)

ALLEMANSGADING

PAS ONTVANGEN

NIEUWE BOTER.
(384) DEELEMAN.

Wordt gevraagd iemand welke genegen is om als REMPLAÇANT voor den tijd van 4 ½ jaar tegen nader overeen te komene voorwaarden bij de Infanterie in di enst te treden. Reflecteerenden gelieven zich te adresseeren onder Lett. Z. bij den heer *Fuhri* te Soerabaya. (412)

Bij den boekverkooper E. FUHRI is, tegen *f* 1— rec., verkrijgbaar:
KORTE SCHETS DER GESCHIEDENIS VAN NEDERLANDSCH INDIE. (364)

PRIVAAT ONDERWIJS voor kinderen van 8 tot 16 jaren, des namiddags van 2 tot 5 uren, in alle vakken tot eene beschaafde opvoeding behoorende, bij
(377) J. VAN DER TANG.

ALLEMANSGADING.

BRONZEN, KRISTALLEN, en groote effen witte PORSELEINEN POMP-INKTKOKERS.
(383) DEELEMAN.

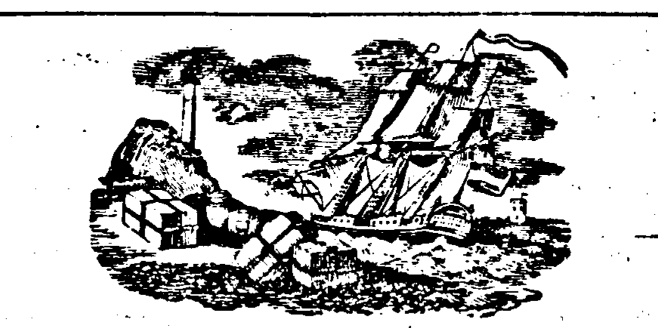

SOCIETEIT CONCORDIA

De Directie der *Societeit Concrdia* berigt HH. leden dat gedurende de West-mousson *geene militaire muzijk* des *Zondags* avonds zal plaats hebben
Namens de directie.
(411) *De Secretaris*,
MOORREES.

SCHEEPSBERIGTEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Met het snelzeilend en voor den OVERVOER van passagiers uitmuntend ingerigt *Nederlansch* schip *Nederland en Oranje*, Kapt. L. VAN DER PLAS, voerende een geëxamineerden scheepsdokter, binnen kort te vertrekken Te bevragen bij
De Agenten,
(413) FRASER EATON & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Met het snelzeilend en voor den OVERVOER van passagiers uitmuntend ingerigt *Nederlandsch* schip *Rotterdam*, Kapt. P. VIS, voerende een geëxamineerden scheeps dokter, in den loop van de maand DECEMBER te vertrekken, te bevragen bij
De Agenten,
(366) FRASER EATON & Co.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Met het snelzeilend en voor den OVERVOER van passagiers uitmuntend ingerigt *Nederlandsch* schip *Schelde*, Kapt. P. VAN DUIJN, voerende een geëxamineerden scheeps dokter, in den loop van de maand DECEMBER te vertrekken, te bevragen bij
De Agenten,
(368) FRASER EATON & Co.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Met het snelzeilend en voor den OVERVOER van passagiers uitmuntend ingerigt *Nederlandsch* schip *Noord*, Kapt. H. R. RUHAAK, voerende een geëxamineerden scheepsdokter, in den loop van de maand DECEMBER te vertrekken, te bevragen bij den GEZAGVOERDER te *Probolingo*, dan wel bij
De Agenten,
(379) FRASER EATON & Co.

SOCIETEIT CONCORDIA.

Op *Zondag, den 1sten Januarij* 1854.

THE DANSANT.

Namens de Directie,
De Secretaris
(389) MOORREES

GEBOORTEN.

Heden ochtend bevallen van eene DOCHTER, de Echtgenoote van
SOERABAYA, J. KROON.
14 *December* 1853. (393)

DE NEGERHUT,

OF

HET LEVEN DER NEGERSLAVEN IN NOORD-AMERIKA.

Vertaald naar het oorspronkelijke door P. Munnich.

— Waar is Eva? vroeg Maria.

— Zij is, antwoordde miss Ophelia — op den trap blijven staan, om Mammy iets te zeggen.

En wat zeide het kind! Luister goed toe, lezer, dan zal ik het u zeggen, ofschoon Maria het niet hoort.

— Beste Mammy! ik weet dat gij vreeselijke hoofdpijn hebt.

— De Heer bewaar u! miss Eva, mijn hoofd dreigt van morgen te barsten.

— Wel ik ben blijde dat gij kunt uitgaan; en hier, Mammy, neem mijne flacon bij u.

Dit zeggende sloeg het kleine meisje haren arm rond den hals van Mammy die verbaasd uitriep:

— Wat! dat mooije gouden reukfleschje met diamanten bezet! Bewaar me, miss, dat zou me niet passen!

— Wel, waarom niet? Ik heb er geen behoefte aan; gij wel. Mama gebruikt het altijd, als zij hoofdpijn heeft. Kom, neem het aan; gij zult mij er genoegen mede doen.

— O! wat kunt gij verleidelijk spreken, zeide Mammy, terwijl Eva zich aan hare borst wierp, haar kuste, en naar hare moeder liep.

— Waar wacht gij toch op? vroeg deze.

— Ik hield mij een oogenblik op, om Mammy mijne flacon te geven, ten einde die naar de kerk mede te nemen.

— Wat, Eva! riep Maria uit, ongeduldig met den voet stampende. — Uwe gouden flacon aan Mammy! Wanneer zult gij toch leeren, hoe het hoort! Kom, haal ze dadelijk terug!

Eva zette een lang gezigt, en keerde zich langzaam en bedroefd om.

— Hoor eens, Maria; laat het kind toch begaan. Zij mag naar goedvinden handelen, zeide Saint-Clare.

— Saint-Clare! hoe zal zij zoo doende door de wereld komen.

— God weet het, maar in den hemel misschien eerder dan gij of ik.

— Ach, papa! riep Eva, hem zachtjes aan den elleboog stotende. — Gij doet mama hartzeer aan.

— Wel neef, zijt gij gereed om naar de kerk te gaan? vroeg miss Ophelia zich tot Saint-Clare wendende.

— Ik dank u; ik ga niet.

— Ik wenschte wel, zeide Maria, — dat Saint-Clare wat meer naar de kerk ging; maar hij bezit geen greintje godsdienst. Het is waarlijk niet zeer eerbiedig.

— Dat weet ik wel, antwoordde Saint-Clare. Gij dames, bezoekt de kerk om te leeren hoe gij u in de wereld gedragen moet; en uwe vroomheid maakt een eerbiedwaardigen indruk op ons, mannen. Maar indien ik de godsdienstoefening wilde bijwonen, dan ging ik naar de kerk van Mammy; daar ten minste zal een mensch niet in slaap vallen.

— Wat! riep Maria. — Naar die bulkende methodisten! Foei!

— Ten minste altijd beter dan de doodelijke stilte in uwe eerbiedwaardige kerken, Maria. Neen, gij vergt te veel van mij. Eva, gaat gij gaarne naar de kerk? Kom, blijf te huis, en speel wat met mij.

— Ik dank u, papa; maar ik ga liever naar de kerk.

— Is het daar niet ijselijk vervelend? vroeg Saint-Clare.

— Ik voel mij er wel eens, antwoordde Evangelina; — en ben er altijd slaperig; maar doe mijn best om wakker te blijven.

— Waarom gaat gij er dan heen?

— Nicht zegt, fluisterde het kind hem zachtjes in het oor, — dat God het van ons eischt. Hij geeft ons immers alles wat wij noodig hebben, en zouden wij dan zijnen wil niet opvolgen. Bovendien is het ook niet al te vervelend.

— O! gij lieve, kleine dankbare ziel! hernam Saint-Clare, haar kussende.

— Gij zijt een zoet kind; ga en bid voor mij.

— Dat doe ik altijd, papa antwoordde Eva, toen zij zich na hare moeder in het rijtuig begaf.

Toen het rijtuig wegreed, bleef Saint-Clare op de stoep staan, zijne dochter kushandjes nazendende. Zijn oogen zwommen in tranen.

— O Evangelina! zeide hij bij zich zelven. — God heeft mij in u een vermenschelijkt evangelie geschonken.

Dit waren zijne gevoelens voor het oogenblik; maar weldra stak hij eene sigaar op, nam een dagblad in handen en vergat zijn klein evangelie. Geleek hij niet veel op de meeste menschen?

Onder weg rigtte Maria het woord tot Eva, en zeide:

— Hoor eens, Eva! het is altijd billijk en gepast zijne bedienden welwillend te behandelen; maar het voegt volstrekt niet ze als onze eigene betrekkingen of als lieden van onzen stand te beschouwen. Zoudt gij, bijvoorbeeld, als Mammy ziek was, haar uw bed afstaan?

— Ik zou het wel willen doen, mama, omdat men haar dan beter zou kunnen oppassen; en omdat, weet gij, mijn bed toch altijd beter dan het hare is.

Maria werd wanhopig over het volslagen gemis aan zedelijk gevoel, dat in dit antwoord doorstraalde.

— Wat moet ik toch beginnen, riep zij uit, — om mij door dit kind te doen begrijpen?

— Niets, antwoordde miss Ophelia beteekenend.

Evangelina was een oogenblik bedremmeld, en teleurgesteld; maar gelukkig houden de kinderen zich niet lang aan eenzelfden indruk. Na weinig oogenblikken zag men haar weer vrolijk lagchen, over de verschillende voorwerpen, die zij in het voorbij rijden door de ruiten van het rijtuig opmerkte.

— Wel, dames, vroeg Saint-Clare gedurende het middagmaal. — Wat is er van morgen in de kerk verhandeld?

— Dominé G. . . . heeft heerlijk gepreekt, antwoordde Maria. — Het was juist eene preek, die gij hadt moeten hooren, en die geheel met mijne zienswijze overeenkwam.

— Dan moet die preek zeer leerzaam, en het onderwerp nog al veelomvattend geweest zijn, antwoordde Saint-Clare.

— Ik meen al mijne zienszwijzen omtrent de maatschappij en soortgelijke zaken. De tekst luidde: „De Heer heeft alle dingen schoon gemaakt naar haar getijde." Hij toonde ons aan hoe alle rangen en verschillen in de maatschappij door God besteld zijn; dat het nuttig en schoon is, weet ge, dat sommigen hoog, anderen laag geplaatst zijn, en dat eenigen geboren zijn om te heerschen, anderen om te dienen, begrijpt gij. En dat alles wist hij bijzonder goed toe te passen op het geschreeuw, dat er tegenwoordig tegen de slavernij opgaat. Hij bewees bepaald dat de Bijbel op onze zijde is en al onze instellingen op eene overtuigende wijze ondersteund. Jammer dat gij hem niet gehoord hebt

— Och! ik had er geene behoefte aan. — Ik kan net zooveel goeds uit mijn courant leeren, en dan nog ieder oogenblik als ik wil. Bovendien kan ik er een sigaar bij rooken; en dat kan ik toch in de kerk niet doen.

— Maar, vroeg miss Ophelia. — Zijt gij het dan niet eens met dominé G. . . .

— Wie; ik? Wel, gij weet immers dat ik zoo weinig godsdienstig gevoel bezit, dat die godsdienstige beschouwingen omtrent zulke onderwerpen mij weinig stichten. Als ik over de slavernij moest spreken, dan zou ik openhartig en botweg zeggen: wij hebben ons eenmaal de slaven op den hals gehaald, en meenen ze nu ook maar te moeten behouden; het is voor ons gemak, voor ons belang; want daar komt het toch op neer; en al dat godsdienstige gewrijf en gepraat loopt daarop uit. Ik geloof dat iedereen zulks begrijpen zal.

— Foei, Augustin, wat betoont gij weinig eerbied, zeide Maria. — Het gaat mij aan het hart u zoo te hooren spreken.

— Dat kan wel zijn; maar het is de waarheid. Waarom drijft men dat godsdienstige gepraat nog niet wat verder; en toont ons krachtens die teks aan, dat het schoon naar haar getijde is, wanneer men nu en dan eens een glas te veel drinkt, somwijlen tot middernacht bij de kaarten zit, of gebruik maakt van andere dergelijke schikkingen van de Voorzienigheid, welke onder ons jonge lieden nog al in zwang zijn. Het zou ons niet onaangenaam zijn te hooren, dat deze dingen als goed en goddelijk kunnen geacht worden.

— Maar, zeide miss Ohpelia, — zeg mij eens bepaald of gij de slavernij als regtvaardig, of als onregtvaardig beschouwt?

— Hoor eens, nicht! antwoordde Saint-Clare vrolijk. — Ik ben niet van zins mij aan de verschrikkelijke rondheid, die de bewoners van nieuw-Engeland zoo zeer kenmerkt, bloot te geven. Beantwoordde ik uwe vraag, dadelijk zoudt gij mij met een half dozijn andere, nog moeijelijker dan de eerste, te lijf komen; en ik wil mijne stelling niet bloot geven

— Zoo spreekt hij altijd, viel Maria hem in de rede. — Gij kunt van hem nooit een afdoend antwoord bekomen. Ik geloof, dat de wijze, waarop hij zich altijd met uitvluchten weet te behelpen, uit gebrek aan Godsdienst voortvloeit

— Godsdienst! schreeuwde Saint-Clare op eenen toon, die de beide dames schrikken deed. — Godsdienst! Noemt gij dat, wat gij in de kerk hoort, Godsdienst? Noemt gij eene leer, die zich in allerlei bogten wringen laat, alleen om eene zelfzuchtige wereldsgezinde maatschappij te gerieven, noemt gij eene zoodanige leer Godsdienst? Kan die leer Godsdienst genoemd worden, die minder nauwgezet, minder edelmoedig, minder regtvaardig, minder oplettend jegens den medemensch is, dan een ongodsdienstig, wereldsch en verblind wezen als ik ben Neen! Als ik naar Godsdienst zoek, moet ik boven en niet beneden mij liggen.

— Gelooft gij dan niet, dat de Bijbel de slavernij billijkt? vroeg miss Ophelia.

— De Bijbel was het boek mijner *moeder*, antwoordde Saint-Clare. — Overeenkomstig de voorschriften daarin vervat, leefde, en stierf zij; en het zou mij leed doen, te denken, dat dit boek de slavernij billijkt. Ik zou even goed kunnen wenschen dat de Bijbel aantoonde, dat dewijl het mijner moeder vergund was brandewijn te drinken, tabak te pruimen, te vloeken en te zweren, ik het regt zou hebben, haar daarin na te volgen. Het zou mij voorzeker met die dingen verzoenen en gemeenzaam maken; maar mij toch ook den eerbied jegens mijne moeder ontnemen; en het is inderdaad een genot ten minste iets in de wereld te eerbiedigen. In het kort, nicht — ging hij voort, plotseling zijnen vrolijken toon wederom aannemende. — al wat ik verlang, is dat men verschillende onderwerpen van elkander afgescheiden houde. Het geheele maatschappelijke gebouw, zoo in Europa als in Amerika is uit verschillende bestanddeelen zamengesteld, die niet altijd den toets eener strenge zedeleer kunnen doorstaan. Algemeen toch word erkend, dat de menschen niet naar het volmaakte goede streven, maar alleen wenschen niet slechter te zijn dan de rest. Wanneer iemand dus rond voor den vuist zegt: „de slavernij is voor ons noodzakelijk, wij kunnen er niet buiten, wanneer wij haar afschaffen vervallen wij tot den bedelstaf, en wij moeten haar dus blijven behouden," dan zou hij zich naar waarheid en duidelijk uitdrukken; en volgens de praktijk te oordeelen zou de meerderheid met hem instemmen. Maar wanneer hij begint een lang en ernstig gezigt te trekken, en de Schrift aan te halen, dan zou ik hem voor een huichelaar houden.

— Gij zijt zeer liefdeloos, zeide Maria.

— Welnu! ging Saint-Clare voort. — Denkt gij niet dat men, wanneer door een toeval den prijs der katoen voor altijd daalde, en de slaven daardoor in koopwaarde verloren, niet dadelijk met andere aanhalingen der Schrift te berde zou komen. Laat de slavenhandel maar eens onnoodig worden, hoe spoedig zal men aantoonen dat èn de Bijbel, èn het gezonde verstand haar verfoeijen.

— Hoe het ook zijn moge, — hernam Maria, zich in haren leuningstoel uitstrekkende, — ik ben dankbaar, in een land geboren te zijn, waar de slavernij bestaat; en ik geloof dat zij regtvaardig is. Zij moet het zijn; en ik gevoel dat *ik* er met geene mogelijkheid buiten kan.

— Hoo denkt gij er over, schatje? vroeg Saint-Clare aan Eva, die met eene bloem in de hand, de kamer binnentrad.

— Waarover spreekt gij, papa?

— Hoe zoudt gij liever leven, als uwe oom te Vermont, of gelijk wij met een groot aantal slaven.

— O! onze levenswijs is natuurlijk aangenamer.

— En waarom? vroeg Saint-Clare haar zacht op het hoofd tikkende.

— Wel omdat wij meer menschen bij ons hebben, die wij onze liefde kunnen betoonen.

— Nu aan dat antwoord ken ik Eva, zeide Maria. — Net zoo zonderling, als zij altijd spreekt.

— Is mijne opmerking dan zoo zonderling, papa? fluisterde Eva haren vader toe, op zijnen stoel klimmende.

— In de oogen der wereld, ja kind. Maar waar zijt gij gedurende het middagmaal geweest?

— Ik was in de kamer van Tom, om naar zijn zingen te luisteren, en moeder Dina heeft mij daar te eten gegeven.

— Om naar het gezang van Tom te luisteren, zeg?

— O. papa! hij zingt zoo schoon omtrent het Nieuwe Jeruzalem, omtrent blinkende Engelen en het land van Kanaän.

— Ik wed dat het beter dan de opera is, niet waar?

— Zeker; en hij zal mij zijne gezangen leeren.

— Ha ha! zoo zult gij dus zangles nemen. Welnu! gij gaat vooruit.

— Ja! hij zingt voor mij, en ik lees voor hem uit mijnen Bijbel. Hij verklaart er mij de beteekenis van, weet ge papa.

— Op mijn woord, zeide Maria lagchende, — dat is nog het aardigste, wat ik in den laatsten tijd gehoord heb.

— Ik ben overtuigd — hernam Saint-Clare, — dat Tom geen slecht uitlegger van de Heilige schrift is; hij is van nature vroom. Ik wilde van morgen vroeg eene toer te paard maken, en begaf mij naar de kamer van Tom, boven de stal. Daar hoorde ik dat hij in de eenzaamheid voor zichzelven godsdienstoefening hield. Zijn gebed trof mij bijzonder, en hij beval mij op eene waarlijk apostolische wijze bij God aan.

— Misschien bemerkte hij dat gij hem beluisterdet. Ik heb wel eens meer van zulke streken gehoord.

— Dat zou niet zeer slim van hem geweest zijn, want hij bad zeer vrijmoedig voor de genezing mijner dwalingen. Hij scheen van gevoelen te zijn dat ik mij moest verbeteren, en bad vurig voor mijne bekeering.

— Ik hoop dat gij deze woorden in uw hart leggen zult, zeide miss Ophelia.

— Ik vooronderstel dat gij even als Tom over mij denkt, hernam Saint-Clare. — Welnu, wij zullen zien; niet waar Eva?

HOOFDSTUK XVII.

De verdediging van den vrijen mensch.

Wij zullen thans eenige oogenblikken terugkeeren naar de kwakerswoning, waarin op den achtermiddag van den dag, waarop de hereeniging van George en Eliza plaats vond (*hoofdstuk XIII*), alles in beweging was. Rachel Halliday ging bedaard heen en weder, en zocht uit hare huishoudelijke voorraad zulke benoodigdheden bijeen, welke de vlugtingen gemakkelijk konden medenemen, en hun dienstig zouden zijn. Zij zouden des nacht verder gaan. De achtermiddagschaduw strekte zich reeds naar het oosten uit, en de roode zon, die reeds lang aan het dalen was, wierp matte gele stralen in de kleine slaapkamer, waarin George en zijne vrouw gezeten waren. Hij zat met het kind op zijne knieën, terwijl Eliza naast hem stond met eene harer handen in de zijne. Beiden zagen er peinzend en ernstig uit, en op hunne wangen waren sporen van tranen zigtbaar.

— Ja, Eliza! begon George — ik weet dat alles, wat gij zegt, waar is. Gij zijt een goed kind; beter dan ik ben; en ik wil beproeven uwe lessen op te volgen. Ik wil beproeven mij den naam van vrij mensch waardig te maken. Ik wil beproeven een goed christen te worden. De Almagtige weet het, dat ik getracht, opregtelijk getracht heb, om goed te zijn, toen alles tegen mij was. Doch thans zal ik het verledene vergeten, elke harde en bittere gedachte wegdoen, in mijnen Bijbel lezen, en leeren een goed mensch te worden.

— En wanneer wij in Kanada zullen zijn aangekomen, antwoordde Eliza, — kan ik u helpen. Ik kan zeer goed naaijen, wasschen en strijken, zoodat wij te zamen wel ons onderhoud zullen vinden.

(*Vervolg hierna.*)

VREEMDEN-LIJST.

AANGEKOMEN.

13 Dec. A. Vis, van Passoeroean; A. N. Rietbergh, van Holland; G. J. C. Kolff, en C. van Vlissingen, beiden van Samarang. — 14 Dec. F. Modderman, van Batavia; A. Goudswaard en H. Rooker, beiden van Batavia; V. J. van Dolder, van Kedirie. — 15 Dec. K. Buwalda, van Probolingo; W. Morgan, van Batavia. — 16 Dec. G. Lebret, van Passoeroean. — 17 Dec. W. F. van der Zon, van Passoeroean; D. Burgemeestre, van Suma nap; F. C. Cartier, van Passoeroean; P. Eimer en J. H. A. Zimmerman, beide van Proboliugo; M. de Leen, Oostziek, en J. Volckman, allen van Ngawie; A. de Ridder, van Modjokerto. — 19 Dec. A. H. Zwaartjes, van Passoeroean; S. M. Polak, van Kedirie; wd. Domingo en F. J. P. Meijer, beide van Samarang; W. G. Boermeester en wd. M. P. Reijneke, beiden van Modjokerto; A. Heijerdahl, van Madioen; J. D. van de Putte, van Bezoekie.

HOTEL MONTOFT.

15 Dec. Pot, Wierikx en van Vlissingen, allen van Batavia; Gaerthé, van de reede. — 20 Dec. J. H. Gevers en H. D. Kock, beiden van Madioen. — 21 Dec. van Zijp, van Batavia.

MARINE HOTEL.

15 Dec. de Regent van Pekalongan, van Pacalongan. — 16 Dec. Schmidt van Altenstadt, van de reede. — 17 Dec. A. Brown, van de reede; Delcliseur, van Batavia; Werner Schmith, van Kebraun. — 18 Dec. van der Plas, van Batavia. — 20 Dec. van Lawick, van Modjokerto.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

J. H. C. de Chauvignij de Blot, de Brauw, Z. Batavia — M. J. M. Lingeman, Tromp, D. Batavia 10 Dec. — J. C. Schallig, Andreas, D. Samarang. 13 Dec. M. A. ten Broecke Hoekstra, van Tijen, D. Soerabaya 4 Dec. — Echtgenoote van J. Kroon, D. Soerabaya 14 Dec. — C. Junius van Hemert, van Rijck, D. Batavia 11 Dec. — B. Vernet, van Groll. Japara. 13 Nov. —

Gehuwd:

M. Blok, Lsz. met C. J. Fisser, Cheribon. 5 Dec. — J. R. Abegg met M. D. Hartman, Batavia. 1 Sept. —

Overleden:

Dochtertje van H. de Bruijn, Soerabaya. 28 Nov. — J. Schwab, Palembang. 22 Nov. — C. C. Osseweijer, Bodeman, 22 j. Batavia. 5 Dec. —

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder*	*Van*
Dec.	13	Nederl. Ind.	Mercurius.	J. H. Walter.	Batavia.
„	14	Portugsche	29 April.	F. Rebeiro.	Sarawak.
„	—	Nederl.	Alblasserdam.	P. G. Pott.	Batavia.
„	—	„	Mentor.	D. A. Zeijlstra.	„
„	—	Engelsche	Bangalore.	C. Turner.	Singapoer.
„	15	Nederl. Ind.	stoomschip Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Samarang.
„	—	Nederl.	Reijenwaard.	P. Wierikx.	Hartlepool.
„	16	„ „	Paulina.	Pa Gantima.	Sumanap.
„	—	„ „	Djoemating.	Oei Boe.	Balie (Padang.)
„	—	Nederl.	Jan van Brakel.	A. J. Delclisur.	Batavia.
„	17	Nederl. Ind.	Sweeping.	Liem Sceno.	Balie (Boleleng.)
„	—	„ „	Hoseeng.	Tjoa Boenkie.	„
„	18	Nederl.	Nederland en Oranje	L. van der Plas.	Batavia.
„	19	Nederl. Ind.	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	—	„ „	Almassoor Sarie.	Mohamat Said.	Batavia.
„	—	„ „	Derkina Fitia.	W. B. van Zijp.	„
„	—	„ „	Atiat Ulmaulah.	Sech Sehan bin Said Baoeseer.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Dec.	14	Nederl.	Maasstroom.	J. F. Hoogeveen.	Nederl. over Pas. en Prob.
„	15	Nederl. Ind.	stoomschip Banda.	F. H. Smidt.	Batavia ever Samarang.
„	17	„ „	„ Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Probolingo.
„	—	„ „	Elmachlaar.	Sech Aboebakar bin Hoesin Moula Hailla	Amboina over Sumanap.
„	—	„ „	Said Maskoor.	Alie bin Mohamat.	Banjermassing.
„	18	Balische	Tijro.	Samarang.	Balie (Ampenan.)

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederl. Ind.	Mercurius.	J. H. Walter.	Balie Ampenan.	NHM.
„ „	Antoinette.	F. Chastean.	Molukkos vià Macasser.	Gezagvoerder.
Nederl.	Schelde.	P. van Duijn.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
„	Urania.	K. Teijlaar.	„	Granpré Molière & Co.
„	Amphitriee.	D. Grim.	„	Tiedeman & van den Burg.
„	Java Koerier.	F. G. Rienets.	„	Adam & Co.
„	Maximiliaan Theodoor.	G. H. de Veer.	„	Fraser Eaton & Co.
„	Barend Willem.	J. W. Retgers.	„	„ „
„	China.	J. G. Appel.	„	Adam & Co.
„	Koningin der Nederlanden.	J. H. A. Loos.	„	Fraser Eaton & Co.
„	Dankbaarheid.	W. Postma.	„	Ruijl Cramer & Co.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Ned. Ind. schip *Merkurius*, den heer W. Morgan.— Met het Ned. Ind. stoomschip *Langen Lamongen*, Bannelingen. — Met de Ned. Ind. kotter *Paulina*, de heer Burgemeestre.— Met de Ned. Ind. bark *Derkina Fitia*, 3 Europeanan en 8 Javanen.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Banda*, de heer R. MacMillan, de achter gebleven machinist van het stoomschip *Macasser*, J. L. L. Berghuis en 35 Inlanders.— Met de Ned. Ind. bark *Said Maskoor*, Bannelingen.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. Wachtkorvet Nehalenia; fregatschip Prins Hendrik der Nederlanden, stoomschip Suriname, Celebes; schoenerbrik Sijlph, schoener Aruba; Gouv. schoener Haai; de schepen Amphitrite, Java Koerier, Barend Willem, Rotterdam, Fatahool Moebarak, stoomschip Padang; de barken Fatal Maän, Hoksoen, Camba Torida, Shat Elvrat, Bacht Mastora, Formosa, Sea Breeze, Machtilda Cornelina, Nederwaard, Abdul Hasim, Schelde, Urania, Mathilda, Maximiliaan Theodoor, Nawan Eljoesoor, de Dankbaarheid, China, Assad Dullah, Helena Christina, Ida Elizabeth, Salma, Australie; de brikken Brahma, Antoanetta, Sophia Fraser; de schoeners Fathal Rachman ths. hern. Selaparang, Heatlie en de kotter Tedok.

PASOEROAN.

AANGEKOMEN.

12 Dec. het Ned. schip *Pasoeroean*, gezagv. C. C. B. Tulbrun, van Batavia.

VERTROKKEN.

12 Dec. het Ned. schip *Eolus*, gezagv. G. Slichtenbree, naar Amsterdam.

17 Dec. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaija.

Aan- en uitvoer te Pasoeroean van 10 tot en met 17 December 1853

Naar Amsterdam met het Ned. schip *Eolus*, gezagv. G. Slichtenbree.

2130 pikols Gouvernements koffij.

BANJOEWANGIE.

AANGEKOMEN.

6 Dec. het Ned. schip *Maria Anna*, gezagv. L. G. Verbeek, van Soerabaija.

12 Dec. het Ned. schip *de Javaan*, gezagv. G. Eijlers, van Soerabaija.

14 Dec. het Ned. schip *Cameleon*, gezagv. J. D. J. van Wijhe, van Soerabaija.

16 Dec. het Ned. schip *Carolina*, gezagv. A. A. Graswinckel, van Sumanap.

VERTROKKEN.

12 Dec. de Ned. Ind. schoener *Hoseeng*, gezagv. Tjoa Boenkee, naar Soerabaija.

13 Dec. het Ned. schip *Maria Anna*, gezagv. L. G. Verbeek, naar Rotterdam; het Ned. schip *de Javaan*, gezagv. G. Eijlers, naar Amsterdam.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. stoomschip Vesuvius, en Ned. schepen Cameleon en Carolina.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

18 Dec. het Ned. Ind. ship *Joedoel Wadoet*, gezagv. Said Sech bin Hoesin Asegaf, van Batavia.

14 Dec. de Ned. Ind. schoener *Mifrejool Moelook*, gezagv. Braie, van Pakalongan.

17 Dec. de Ned. Ind. schoener *Maria*, gezagv. Pa Naema, van Palembang.

VERTROKKEN.

13 Dec. de Ned. bark *Charlotta*, gezagv. J. M. Sobels, naar Tjilatjap.

Schepen liggende ter reede.

De schoeners Vorstelijk Genoegen, Sumanap, Mifrejool Moelook, Maria; de bark Catharia Hendrika en het schip Joedoel Wadoet.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van 13 December tot en met 19 December 1853.

AANVOER

Van London per het Ned. schip *Ida Elisabeth*, gezagv. Overgaauw, agent W. Cores de Vries.

1 ketel, 21 suikerpannen. 65 st. machineriën, 1 kt. inhd. onbekend, 23 vn. cement, 1 kistje metaal, Fraser Eaton & Co.; 150 tonnen, steenkolen, W. Cores de Vries; 8 kn. koopmanschappen, 504 st. en 34 kn. en st. machineriën en eenige kleinigheden, Order; 1 kistje boeken, 101 mn. aardewerk, 307 kn., bn., ks. en ps. inhd. monster en koopmanschappen, Adam & Co.; 4 kn. koopmanschappen, Major Matzen & Co.

Van Batavia per het Ned. schip *Rotterdam*, gezagv. P. Vis, agent Fraser Eaton & Co.

200 keldrs. genever, Fraser Eaton & Co.; 200 keldrs. genever, Adam & Co.; 30 kn. manufacturen, P. Kervel & Co.; 15/1 en 40/4 kn. wijn, 6/4 kn. wijn, 18/4 kn. wijn, 12/4 kn. wijn, 12/4 ms. wijn, 35/4 ks. gedestileerd, 100 hammen, 1 kt. saucijssen, 1 kt. koek, 1 kt. wijn, 1 kt. tapijtwerk, 36 ks. gedestileerd, 12 ks. anjovisch, 50 mn. miniraal water, 1 kt. wijn, Tiedeman & van der Burg; 1 kt. borstelwerk, 100 hammen, B. van der Zwaan; 1 kistje salm; Tiedeman & van der Burg, 130 keldrs. genever, 15 vs. rolpens, 24 ks. provisien, 2 kn. papier, Granpré Moliere & Co.; 180 keldrs. genever, 15 vs. rolpens, 24 ks. provisien, 2 kn. papier, van Eck & Co.; 1 tafel, Duijshart; 1 kerfbank, Adam & Co. 100 vs. boter, Granpré Moliere & Co., 12 kn. wijn, 4 kn. papier, 1 kt. snuif, 1 kt. kantoor behoeften, 9 st. gerookte vleesch, N. van Driessche; 33 kn. manufacturen, 2 kn. teekeningen, Major Matzen & Co.; 12 kn. manufacturen, 1 monster kistje. Granpré Moliere & Co. 8 kn. koek, Scott & Co.; 50 pn. manufakturen, 65 kn. vensterglas, 10/2 kn. glasruiten, of dakpannen, Granpré Moliere & Co.; 250 keldrs. genever, 200 vs. boter, S. H. Wanders, 60 kn. bier, R. W. Bezier; 105 keldrs. genever, Granpré Moliere & Co.; 85 vn. bier, B. van der Zwaan; 48 kn. wijn, van Eck & Co.; 2 st. en 10 pn. touwwerk. Duijshart; 2 kn. piano. Deeleman, 8 mn. miniraal water, F. Vreede; 3 kn. kramerijen, Rietbergen; 4 kn. zeildoek, 1 kt kramerijen, 1 kt. boeken, 1 kistje gedr. vruchten, W. Cores de Vries; 1 kt. manufacturen. Order; 1 kt. muzijk en snaren, Major Matzen & Co.; 204,000 Ned. ₤ steenkolen, 25 vn. vleesch, 12 kn. bier, 25 ks. cognac, 20 keldrs. zuuren, W. Cores de Vries; 3 kn. kramerijen, Geuken; en eenige regalen, boeken en kleinigheden, Order.

Van Bandjarmassing per het Ned. Ind. schip *Fathool Moebarak*, gezagv. Hadjie Machmoot, agent Gezagvoerder.

400 bossen rotting, 14900 st. kadjang matten, Gezagvoerder; 2 89/100 pic. was, Sech Oemar; 94/100 pic. was, Sech Brahim.

Van Batavia per het Ned. schip *Australie*, gezagv. R. A. Tange, agent van Eck & Co.

300 keldrs. genever, Tiedeman & van der Burg; 40 hammen, 120 vs. haring, 2 ks. provisien, Gezagvoerder; 5 kn. wijn, van Eck & Co.

Van Batavia per het Ned. schip *Mentor*, gezagv. D. A. Zeijlstra; agent P. Kervel & Co.

10 vs. specie, 350 kruiwagens, 41 coll. diverse gereedschappen, 20,000 st. steenen, 912 kn. lijnwaden, 10 bn. laken, N. H. M.; 50 kn. bier. 2 kn. ijzerwerk, P. Kervel & Co.

Van Batavia per het Ned. schip *Alblasserdam*, gezagv. P. G. Pot, agent Fraser Eaton & Co.

15 kn. metaal en spijkers, 2 kn. kantoor behoeften, N. H. M.; 2 vn. appelen, 15 vn. azijn, 49 kn. drills, 60 vn. brood, 60/4 vn. provisien, 250 tonnen steenkolen, 17 kn. drills, 1 st. ijzerwerk, Fraser Eaton & Co.; 2 kn. schrijfbehoeften, Ruijl Cramer & Co. 125 vn. vleesch, Fraser Eaton & Co.

Van Hardepool per het Ned. schip *Reijerwaard*, gezagv. P. Wierik, agent W. Cores de Vries.

556 10/100 ton steenkolen. W. Cores de Vries; 25 vs. worst, 25 vs. rolpens, 25 st. saucijsen, 150 hammen, 200 vs. boter, 10 kn. champagne, 20 kn. valken bier, 4 kn. provisien, Gezagvoerder.

Van Singapoer per het Eng. schip *Bengalore*, gezagv. C. Jurner, agent Adam & Co.

14 bn. manufacturen, Adam & Co.

Van Batavia en Samarang per de Ned Ind. stoomboot *Banda*, gezagv. H. Schmidt, agent W. Cores de Vries.

1 kt. kramerijen, Hoekstra Gijsing & Co.; 7 kn. en vs. inhoudende modewaren. galanterien, hoeden en glaswerk, Gustav Behren, 4 kn. shirtings, 19 kn. en bn. manufacturen, Adam & Co.; 6 kn. kat. goederen, Fraser Eaton & Co.; 15 kn. kat. goederen, Order; 4 ks. vruchten op brandewijn, 2 kn. sadels met toebehooren, ten Sikthoff & Scott; 1 kt. diversen, Geuken; 1 kt. fluweel, van Eck & Co.; 8 vs. boter, Major Matzen & Co.; 2 kn. wolle goederen, 6 kn. linnen goederen, 47 vs. verf. 24 kn. en bn. manufacturen. Adam & Co.; en eenige manufacturen, provisien, dranken en kleinigheden, W. Cores de Vries.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Salma*, gezagv. Said Agil Alhabassij, agent Gezagvoerder.

39 vn. bier, 80 ks. blik, Tiedeman & van der Burg; 1 kn. regaal, Order; 3 kn. kat. goederen. Fraser Eaton & Co.; 14 bn. kat. goederen, 27 mn. aardewerk, 50 ks. blik, Order; 29 ks. gember, 5 kn. speelgoed, 18 kn. mannilla sigaren, 61 kn. aardewerk, 10 kn. kramerijen. Adam & Co.

Van Batavia per de Ned. Ind. schoener *Mercurius*, gezagv. J. H. Walter. agent N. H. M.

130 kn. madappolams, N. H. M.

Van Batavia per de Ned. Ind. stoomboot *Langin Lamongan*, gezagv. Pa Sarieman, agent Fraser Eaton & Co.

2 kn. lijnwaden, 4 trommels beschuit, Fraser Eaton & Co. 1 kt. tuigen, van der Jagt; 1 pakje diversen, E. Fuhri; 2 pn. beschuit, van Raalten & Kocken.

Van Balie per de Ned. Ind. brik *Djoemanting*, gezagv. Oeij Boe, agent Oeij Waij Tien.

130 pic. kapas, 50 pic. mangkoedoebasten, 178 pic. klapperolie, 110 pic. dendeng, 650 st. koehuiden, 24 pic. corianderzaad, 150 pic. rijst, 40 pic. koffij, 3 pic. moengsie, 1 pic. smeer, 2 pic. koe ingewanden, Oeij Waij Tien.

UITVOER

Naar Bandjarmassing per de Ned. Ind. bark *Said Maskoor*, Gezagv. Alie bin mohamat.

14 corg. lijnwaden, Gezagvoerder; 3 pic. lange peper, 13 pic. zwarte peper, en eenige kleinigheden, Abdie.

Naar Molukkos vià Sumanap per het Ned. Ind. schip *Elmachlaar*, gezagv. Said Aboebakar Mola Hella.

1 kt. wit katoen, Hoekstra Gijsing & Co.; 1 kt. cambriks, 1 kt, chiendees, Adam & Co.; 100 pic. klapper olie, 40 pic. dendeng, 30 pic. goenie katjang, 145 pic. rijst, 5 pic. zwrt. peper, 16 08/100 pic koffij, 45 pic. ketan rijst, 2 pic. Java koperwerk, 8 kn. manufacturen, provisien en eenige kleinigheden, Diverse Arabieren en Chinezen; 2 pic. zwt. peper, 210 pic. rijst en eenige kleinigheden, Gezagvoerder.

Marktprijzen.

Suiker N°. 16 per picol ƒ 11 à ƒ 11½.—
Id. „ 15 „ „ ƒ 10¾.—
Id. „ 14 „ „ ƒ 10¼.—
Id. „ 13 „ „ ƒ 9¾.—
Id. „ 12 „ „ ƒ 9¼.—
Koffij per picol ƒ 25 à ƒ 27½.—
Rijst (carga) per koijang ƒ 115 à ƒ 125.—
Id. (witte) „ „ ƒ 140 à ƒ 150.—
Kofhuiden per 100 p. à ƒ 240.—
Arak per legger. ƒ 45.—
Olie (Klapper) per picol ƒ 20.—
Olie (Katjang). ƒ 16.—
Kadjang Matten. ƒ 10.—
Rotting ƒ 6.—

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag, den 25sten December des morgens ten half 9 uur.
SCHEUER.
Op Maandag ten half 9 uur aan boord.
Nederduitsch.
Te Grissee,
Aanstaanden Zaturdag *Voorbereiding.*
Aanstaanden Zondag *Avondmaal.*
Ds. DRUMUND.
En
Maandag morgen te *Soerabaya.*
Ds. BRUMUND.
Maleisch.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag, den 25sten December Kersfeest 's morgens ten 8 uur *Plegtige dienst.*
's avonds te half 7 ure *Lof.*
Maandag den 26sten December tweede Kersdag 's morgens ten half 9 ure.